

„Tisztaságillat”

Átalakították a Szeged Táncegyüttes székházát

Mész, olajfesték, tisztítószerek szaga mindenütt. A kívülálló orrfacsarónak titulálhatja, de ők sugárzó arccal mondják: „tisztaságillat”. Másfél év után visszaköltözhetett Toluhán sugárúti székházába a Szeged Táncegyüttes. Az épületet a SZOT támogatásával, 2 millió forintért felújították, bővítették.

Teljesült végre a táncosok és vezetőik vágya: költözködés, átmeneti „szállások” után most feladataikhoz és eddigi eredményeikhez méltó körülmények között dolgozhatnak. Az építkezés csak a minap fejeződött be, az ilyenkor szokásos apróbb javításokat még ezután végzik a kivitelezők, a csengelei tész, a Szegedi Építőipari Szövetkezet és a számos alvállalkozó cég munkásai. A visszaköltözéssel azonban nem tudott tovább várni az együttes. Inkább vállalták, hogy társadalmi munkában kitarakták, lakhatóvá, lakéssá teszik a házat. A táncosok — élükön az együttes KISZ-szervezetének 43 főnyi tagsága — több napig takarították: olajfesték-foltokat, port, téglatörleméket tüntettek el, súrolták, ablakot mostak, öltözőszekrényeket festettek. Két éve sincs, hogy megalakult az ifjúsági szervezet. A jelenlegi titkár, Tanács István, az együttes egyik legjobb táncosa (és függetlenített munkatársa) büszkén mutatja az újávarasztott klubhelyiséget.

A nagytakarítás után a vezetőség tagjai összedugták a fejüket: együttműködési szerződésük van a tápié háziipari szövetkezet fiataljaival és az olajipari KISZ-bizottsággal, tőlük kértek segítséget. Gyékényt kaptak, amivel a falat burkolták, amonnan meg gömbvasakból hegesztett térelválasztókat. Aztán a boltokat járták, a további belső dekorációhoz szükséges dolgokért. A táncosok többsége, sőt, az együttes vezetői sem látták még az új klubot, ezért a titokzatoskodás, nem szeretnék elrontani a meglepetés örömet. Elég

annyi, hogy kellemes, vendégmázasztaló helyet alakítottak, ahol nyugodtan pihenhetnek a táncszünetekben, zenét hallgathatnak; a képmagnó segítségével tanulhatnak, hiszen számtalan felvételük van eredeti táncokból, saját fellépéseikről, van mit visszanezni, megbeszélni, okulni belőle. A segítségért mi mással „fizethetnénk”: fellépésekkel, ismeretterjesztő előadással, néprajzi előadásokkal, táncszünetekkel, vagyis nagyjából egy szerre öregedtek is el — mostanára. A századforduló óta eltelt évtizedek során a legmondásos karbantartások és apróbb felújítások sem tehetek csodát, így aztán, most annyi rekonstrukcióval kell szembenéznie a kulturális kormányzatnak, hogy prosperálóbb gazdasági viszonyok között sem lenne — enyhén szólva — irigylésre méltó dolga.

Sokan több mint 40 óra társadalmi munkát végeztek a megújult épületben. Megérte. Ragyog a tisztaságtól a régi színpad helyéül bővült próbaterem, amelynek a parkettjét is kicserélték, úgynevezett rugalmas padlóra, ez menti a bokasüllyedéstől a táncos lábakat. Eddig a lányok a színpadon, a fiúk a raktárban öltöztek, most tágas, hideg-melegvízes zuhanyozókkal ellátott öltözőket kaptak az új épületrészben. Van végre mosoda is; a zenekarnak próbaterem, és mindenkinek szolgál a már említett társalgó.

A Rábai Miklósról elnevezett ifjúsági szervezet máris új terveket kovacsol: kirándulni szeretnének, azon a pénzen, amit a paprikafeldolgozóban kerestek. Közben persze készülnek a nyári szegedi néptáncfesztiválra és a szolnoki fesztiválra. Legközelebb május elsején lépnek fel, aztán május 24-én az ópusztaszeri úttörőtalálkozón, később az Úttörőház jubileumán, s az ifjúsági napokon. Joggal büszkélkednek: az építkezés alatti herce-hurcában (a ságvártelepi művelődési házban próbáltak, sok gyerek Sándorfalváról, Szőregről, Deszkről, Újszentivánról buszozott oda heti két alkalommal) senki sem vált meg az együttestől. Pedig iskola, vagy munka után vállalták az utazás fáradalmával megterhelte, szigorú próbákat.

Színházaink (át)épülőben

Országos közvéleményt foglalkoztat jó ideje színházépületeink sorsa-állapota. Azóta, hogy rendre hallani felülük: bezárták, felújítják, átalakításra vár, szükséghelyzetben üzemel, sőt, tekintetben nincs különbség főváros és vidék között, Thália templomainak helyzete országosan aggasztó. Természetesen, tehetjük hozzá, sajnos, amint hogy jó szerivel azonos időtájt épültek, vagyis nagyjából egy szerre öregedtek is el — mostanára. A századforduló óta eltelt évtizedek során a legmondásos karbantartások és apróbb felújítások sem tehetek csodát, így aztán, most annyi rekonstrukcióval kell szembenéznie a kulturális kormányzatnak, hogy prosperálóbb gazdasági viszonyok között sem lenne — enyhén szólva — irigylésre méltó dolga.

Fővárosi helyzetkép

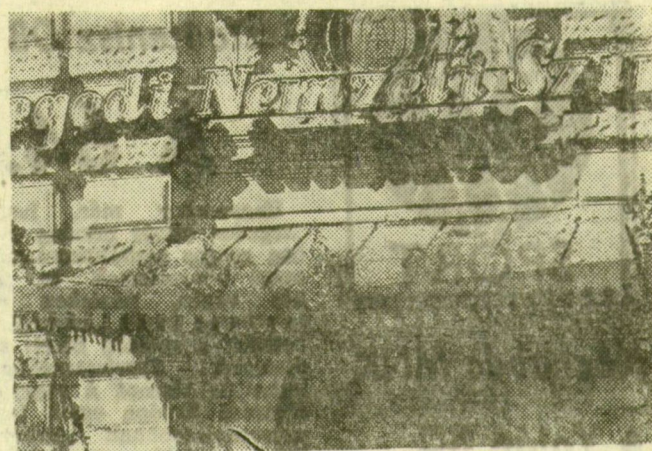
A színházak műszaki állapotáról közöl áttekintő elemzést a művészeti szakszervezet lapja, a Szocialista Művészetért Schmidt Jánosnak a fővárosi művelődési intézmények műszaki irodája igazgatóhelyettesek tollából. (Ugyanúgy kapott megbízást a szegedi színház színpadépítési terveire is.)

A szerző leírja, munkavédelmi felügyelőségük tíz éve figyelmeztetett először az Állami Operaház színpadépítési életveszélyességére, s mivel csak részintézkedések születtek, idő előtt kellett bezárni az épületet, hogy a rekonstrukció tervei még nincsenek kész. Az újjáépült Várszínház sincsenek a helyszínen raktárai, karbantartó műhelye, a műszaki munka nem biztonságos. Jelenleg két színház rekonstrukciója

folyik még a fővárosban. 1974 óta a Katona József Színházé, ami a tervek szerint idén nyáron fejeződik be; valamint a Madách Kamaráé, mely valószínűleg csak jövőre adható át rendeltetésének. Budapesten még belső felújítási munkálatok elé néz a Vígszínház is.

Panoráma vidékről

Vidéken annyival „rózsásabb” a helyzet, hogy itt épült a folszabadulás óta egyetlen új hazai színházunk, a győri. Dekoratív, szép, szemet-lelket gyönyörködtető, ám úröm az örömben, hogy nincsenek díszlettároló, raktárai, díszletgyártó műhelyei az épületben. Meglévő létesítmények átalakításával nyílik majd önálló vidéki színházunk, a zalaegerszegi és a nyíregyházi. Pécsen a 85 éves matuzsálem régóta megérett a teljes felújításra, de csak a kamara átalakítása után, valószínűleg 1985-86-ban, kezdenek hozzá. 110 esztendő a békéscsabai épület, ahol korszerűsítést csak a kiszolgáló- és műhelyhelyiségekre terveznek. Nyári színházunk épült 1911-ben a kaposváriak mai otthona, melyre előreláthatóan szakaszos felújítás vár. Miskolcon is komoly erőfeszítések történnek a létesítmény „szintetartására”; szakaszosan dolgoznak a kecskeméti Katona József Színház; s két év múlva látnak hozzá a veszprémi Petőfi Színház átépítéséhez. Bezárt viszont már két esztendeje a debreceni Csokonai Színház, melynek eredetileg tervezett 25,4 milliós költségirányzata jelenleg 130 milliónál tart,

Szabó Sándor felvétele
„Archív bizonyíték” a szegedi színház homlokzatáról: megérett a felújításra

a munkálatok nehézkesen haladnak, a tervek szakaszosan kerülnek a kivitelezőhöz, mely így 1982-83-at ígér átadásra.

Szegeden pedig

Ami pedig közvetlenül érint bennünket, a szegedi színházépület sorsa, arról a jelen helyzetet így summázza Schmidt János:

— Munkavédelmi felügyeletünk volt kénytelen tűz- és életveszélyes körülmények miatt bezárni. Immár három éve áll, de a komplett kiviteli tervek még a mai napig sincsenek a kivitelezőnél, a teljes tervdokumentációt a CSOMITERV csak ez év június 30-ára szállítja. A munkálatok állását tekintve a befejezés 1983. helyett csak 1985-re várható. A kivitelező DELÉP tervhányra hivatkozva csak lassan tud dolgozni, és 15-20 alvállalkozót még nem tudott lekötni sem. A színház átépítésével a raktározási és műhelygondok nem oldódnak meg, mert azok korszerűsítésére, létesítésére nem kerül sor. Raktárak és műhelyek a város különböző pontjain találhatóak, csak bérli ezeket a színház. Nagyon távolról lehetőségek Dorozsmán áll a színház rendelkezésére, sőt az 1977-ben átadott Kisszínházban is kevés a raktár és szolgáló helyiség.

Schmidt Jánosnak érthetően a színház műszaki struktúrája felől közelített összefoglaló helyzetelemzése bizonyosfajta kiegészítésekre szorult. Kivált, mert a szegediek nem annyira a részletek, mint inkább az érdekli, végtére is hogyan áll a nagyszínház rekonstrukciójának ügye — pillanatnyilag. A bezárásokról, tehát három éve, úgynevezett koordinációs bizottság alakult a városi pártbizottság, a tanácsi osztályok, a színházi vezetőség, a DELÉP, a Beruházási Vállalat és a CSOMITERV illetékeiből. A bizottság időszakonként tart ülést, vezetője Prágai Tibor, a városi tanács általános elnökhelyettese. Természetesen őt is megkérdeztük.

Koordinációs bizottság

— A fenti megállapítások általában helyénvalóak — mondja Prágai Tibor. — Fontosnak tartom azonnal leszögezni, hogy elejét vegyük a különböző mende-mendóknak; a városi tanácsnak a kivitelezés szükséges pénzei rendelkezésre állnak, pontosabban felőlünk már messze előbbre tartatnának az építkezésben. Az első ütemben el is készült a tetőszerkezet, körülbelül 18 millió forintos költséggel, tehát idén nem kell a holtpontról indulni. Viszont mulhatatlanul szükséges lenne, hogy a generálkivitelező folytassa a munkát! Elkészült továbbá egy 33 milliós tevékenység terve is, tavaly nyáron került a DELÉP-hez véleményezésre, azóta egyeztetések folytak különböző szinteken. 1981-ben kétszer is ülésezett a koordinációs bizottság. Első alkalommal majdhogynem hásonatanul, hiszen a DELÉP tervhányokra való hivatkozással nem vállalt konkrét feladatokat. A második alkalom után tisztázódott a tervezői problémák többsége. Igaz, a komplett felújítási terv csak a nyárra várható, ám a meglévő részterv alapján már dolgozhatna a kivitelező. Tudnillik, őszintén meg kell mondanom, ha idén legalább 33 milliónyit nem építenek be, vagyis a tanács nem tudja elkölteni, felhasználni minimálisan ezt az összeget, félő, hogy az általunk elképzelt határidő tovább csúszhat. Megyei vezetői megbeszélésen is szóba került a színházépítkezés ügye, amikor itt járt az építési és városfejlesztési miniszterhelyettes, akit arra kértek, támogassa ez irányú törekvéseinket. Ígéretet tett, részt vesz a koordinációs bizottság következő összejövetelén, s látva veti befolyását a kivitelezés sűrűségére. Pillanatnyilag tehát ez a helyzet.

Mit tehetnénk hozzá? Örömlenék, ha megnyilatkozna a kivitelező is. Vagy ha mégsem, üsse kő, azt se bánánk, ha dolgoznának a színházon. Nem andante tempójelzéssel...

Nikolényi István

Gémes Eszter

Történetek Rúzsa Sándorról

Rúzsa Sándor subája

— Benne vót! Benne vót! — hajtogatja asszony, — Jaj nekem! Annóra visszamenni! Még mai' el is tévedök!
— Sosé faradjék nénemasszony, van itt a közeben egy bórdiszalmés, megvegyük ott.
— Akkó én nem is mék, ha mögtösi kigyelmed a vásárlást.
— Meg bíz én! Hiszen nagyon sajnálom, hogy a házamnál ilyen megtörténhetett!
— Itt a pénzöm, egy garassal sincs több, ama' is ennyibe kerüt, tán itt is csak futja?
— Még alkudok is! — felel a gazda.
Elment, de nemsokára jött is vissza.
— Jaj, de fürgén megjárj kigyelmed! Tán nem kapott?
— Dehogynem, itt van la!
Elébe teszi a szücsnének.
— Olyan akkurátosan, mint amit elloptak!
Nem maradt egy garasa sem az asszonynak. Hanem a szállásadó ellátta jó tanáccsal meg úrvalóval. Azt mondta neki, a bórdiszt csavargassa körül a derekán, a ruha alá. Senkinek ne mondja hol s mi jártaban volt. Elindult a szücsné, öröm és bánat közt. Örült annak, hogy eleget tesz a betvár kívánságának, szomorú volt azért, hogy oda a gyűrű, meg hogy becsapták.
— Köszönöm kentőknek a jó akaratját! — szól vissza.
Azon az úton, amelyn jöttek, tíz nap múlva hazaérkezett. Talpa csupa hólyag arca csupa sömörös lett a hideg szélből. Éhesen elcsigázottan, elnyúlt testtel érkezett haza, majdnem úgy esett be a házba.
— Ó! Hogy a tűz éesse mög mind a zsvánt! Az akasztófán csorogja a zsírja! Így mögsarcóni valakit!
— De még hogy végződhet? — mondja a szücs. — Nem atták ám ingyen a büröket igaz, nagy része ki volt készítve. Azon könnyen segí-

tünk, csak a zsvánt kielégítsük, a gazdák nem gyönnnek utánunk, de a betvár elű bújni nem lehet.

— Odavan a gyűrűm, amit a legnagyobb szükségömbé is megöröztem.

Nézegeti a szücs a díszet:

— Halod asszony! Nagyon szép!

— Én nem ezt akartam, hanem egy zöd mezőbe apró nefelejcsőset, de a cimborám erővé ezt mérte le. Mikó azt ellopták, a szállásadó gazdám egy másik helyrű dött olyant hozott.

— Tán az is vót! — mondja a szücs.

— Tudja a manó! Az a fő, hogy van!

Készült a suba, kiállításra lehetett volna vinni, olyan gyönyörű volt. Az ötödik héten már csak a hernyó alakú faromb hiányzott róla. Mutogatta is a szücs mindenkinek, elmesélte a díszet is, hogy bírták megvenni. Vagyont ért a suba, de nem félt hogy ellopták mert még ha kiakasztotta volna is, akkor sem vitte volna el senki, hiszen Rúzsanak készült. A szücs naponta nézegeti, forgatja:

— Jaj, de nagyon szép!

— Hajja-é ked, ha én tudtam volna, hogy ked ilyen szépen dözögik jobban hajtottam volna, hogy vásárolkra dözögzzék.

— Csak hogy itt a félelöm is segített ám! Jaj nekünk, estére gyönnnek!

— Mit félj ked annyira? Mindön szépen rőndbe van!

— A kőművesök is szépen rőndbe tötték a barlangot, mégis agyonlőtték őket — felel a szücs.

A gazdák is, akiknek megmutogatta a subát, különbözőképpen vélekedtek. Az egyik így szólt:

— Gazdag embőrré tőszj kendőt!

A másik:

— Egy pár möggyag a mordálybú lösz a fizetség!

Este benn ül a szücs a feleségével a padkán, várják a betvárt remesve. Lődobogás hallik, éppen úgy, mint mikor öt héttel ezelőtt betöppantak.

— Asszony itt vannak! Gyűntek vagy hatan!

— Szűszánvárn sefrts! — mondja az asszony. Gyűntia a pillácsot. Ugrálnak le a lőről, egy pedig egy kis zsákféltében hoz befel valakit.

— Adjon Isten jó estét! — köszönnnek.

— Fogadj Isten — felel a szücs.

— Gyűttünk!

— Nem hējába — felel a szücs.

— No hozza elő haeg lám! Sietős dőgunk van! Kihozza Csikari a házból a subát, odaadja a betvárnak. Az forgatja, nézi, nyakába gombolja.

(Folytatjuk.)